

8. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні [посібник] / Р. Л. Хом'як – вид. 3-тє доп. і перероб. – Л.: «Інтелект-Захід», 2004. – 817с.
9. Чумак О.В. О проблеме учета и контроля запасов промышленного предприятия / О.В. Чумак // Логистика проблемы и решения международный научно-практический журнал. – 2007. - №1. – С. 78-79.

*Стрижак Степан,
студент групи РКМ-51*

ЗМІСТ І МЕТА ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Поняття облікової політики є порівняно новим для вітчизняної науки. Не дивлячись на значну кількість публікацій у фахових виданнях, присвячених проблемам облікової політики, залишається багато невирішених питань як теоретичного, так і прикладного характеру. Зокрема, недостатньо напрацьованими є теоретичні положення, пов'язані з трактуванням сутності, рівнів, структурних елементів, інструментів облікової політики, і як наслідок наявні суттєві проблеми у практиці ведення обліку.

У широкому сенсі "політика" - це будь-яка програма дій, це всі види діяльності по самостійному керівництву чим або з ким-небудь [1].

Облікова політика як спосіб організації господарювання розглядалась ще у 1901 р., зокрема, в статті “Моменты, определяющие нормирование официального учетного процента. Учетная политика” – автор С.М. Барац. Про облікову політику як облікову категорію почали вести мову в США у 1932 році і пов'язано це зі розробленням облікових стандартів. Появу терміну «облікова політика» в офіційній лексиці обліку пострадянських країн пов'язують з процесами його реформування відповідно до ринкових відносин шляхом гармонізації з міжнародними стандартами [2].

У літературних джерелах можна виділити два підходи до визначення облікової політики. Перший - практично дублює законодавче трактування облікової політики і визначає її як сукупність принципів, методів і процедур, які використовують підприємства для складання та подання фінансової звітності. Другий - трактує облікову політику в широкому розумінні як управління обліком та у вузькому як сукупність способів ведення обліку (вибір конкретних методик ведення обліку).

С.В.Свірко виділяє два випадки, на основі яких здійснюють формування облікової політики на підприємстві:

- 1) підприємство обирає один із варіантів, який передбачений законодавством;
- 2) підприємство самостійно розробляє способи ведення обліку, якщо не розроблена законодавча регламентація [3].

З погляду М.С. Пушкаря «облікова політика є конституцією підприємства, яка передбачає права і обов'язки системи обліку з приводу формування інформаційних ресурсів для менеджерів» [4]. В.А. Дерій визначає облікову політику, як «..офіційно затверджене на підприємстві, надане державою йому право вибору з урахуванням специфіки діяльності підприємства та чинних правових актів, відповідних методик та форм, техніки ведення обліку» [5]. Ф.Ф. Бутинець облікову політику підприємства трактує як «...не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, але й вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського обліку (залежно від поставлених цілей)» [6]

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 1 визначає облікову політику як певні основи та домовленості, принципи, правила і практику, які обрані підприємством для формування та подання фінансових звітів [7].

Необхідно зауважити, що вітчизняний підхід до трактування облікової політики дещо відрізняється від прийнятого в міжнародній практиці. На перший погляд основний акцент трактування облікової політики згідно з МСБО1 полягає у прив'язці її до фінансової звітності. Аналогічна вимога є й у вітчизняному законодавстві. Проте у виняткових випадках, коли керівництво підприємства робить висновок, що відповідність вимогам стандартів може вводити в оману користувачів фінансової звітності таким чином, що це суперечитиме меті підготовки фінансової звітності, на відміну від вітчизняного законодавства, дозволяє підприємству відхилитися від вимог стандартів. У таких випадках підставою для визначення облікових методів та процедур повинно бути професійне судження. Отже, облікова політика відповідно до міжнародної практики включає як вибір альтернатив серед рекомендованих міжнародних стандартів, так і методику, що базується на професійних судженнях. Вимоги вітчизняних законодавчих актів є обов'язковими і не передбачають відхилень. Вони визначають облікову політику виключно як елемент фінансової звітності. Це не можна вважати недоліком чинного законодавства, адже Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та П(С)БО стосуються насамперед фінансового обліку. Тому під час формування всієї системи обліку не слід обмежуватися визначенням, наданим у нормативних документах. Більш правомірним, на наш погляд, є підхід до трактування облікової політики, який визначає облікову політику як інструмент управління системою обліку.

Під поняттям "управління системою обліку" необхідно розуміти цілеспрямований вплив на систему збирання, накопичення, узагальнення, оброблення інформації з метою реалізації мети і завдань цієї системи. Система управління включає такі обов'язкові елементи, як суб'єкт та об'єкт

впливу. Суб'єкт управління реалізує свій вплив через відповідні функції, які суттєво різняться на різних рівнях формування облікової політики.

Оскільки облікова політика - це діяльність, пов'язана з управлінням, вона має багато спільного з ним, проте ототожнювати їх не слід. Вони відрізняються за предметом впливу, функціями. Відмінними є також мета і завдання.

Метою формування облікової політики є отримання максимального сумарного ефекту від діяльності підприємств. Визначення мети облікової політики повинно включати пріоритети, стратегічні, тактичні й оперативні цілі діяльності суб'єкта господарювання. Під час формування мети облікової політики слід враховувати фінансову, інвестиційну, амортизаційну політику конкретного підприємства.

Визначення мети облікової політики повинно конкретизуватися з погляду особливостей діяльності підприємства. Оскільки у вітчизняній обліковій системі реалізуються як фінансові, так і управлінські та податкові функції, основним завданням облікової політики стосовно фінансового обліку повинно бути забезпечення дотримання єдиних вимог формування фінансової звітності і нормативів фінансових коефіцієнтів з метою досягнення максимальної привабливості для інвесторів; стосовно управлінського обліку - формування раціональної системи інформаційної бази для прийняття управлінських рішень; стосовно податкового обліку - оптимізація оподаткування.

Отже, можна визначати облікову політику як цілеспрямовану діяльність людей з управління обліком з метою досягнення оптимальних результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Література:

1. All-filosof.ru - філософський портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://all-filosof.ru/socialna-filosofija/46/581-ponyattya-politiki>
2. Петрук О.М. Облікова політика підприємства в системі регулювання бухгалтерським обліком / О.М. Петрук, Т.В. Барановська // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. Вип. 3. – Житомир:ЖДТУ, 2005. – С. 133-152.
3. Свірко С.В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: навч. посібник /С.В.Свірко. – К.: КНЕУ, 2004. – 380 с.
4. Пушкар М.С. Облікова політика і звітність. Навч. Посібник / М.С.Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 141 с.
5. Дерій В.А. Організація бухгалтерського обліку в підприємстві: Курс лекцій / В.А.Дерій. –Тернопіль: Джура, 2003. – 92 с.
6. Організація бухгалтерського обліку. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / За ред.

проф. Ф.Ф. Бутинця. – 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Ру-та», 2002. – 592с.

7. Міжнародні стандарти фінансової звітності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_010

*Сумка Діана,
студентка групи РКМ-51*

ПРОБЛЕМИ ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ ЗОВНІШНІХ КОРИСТУВАЧІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

В умовах ринкової економіки попит на фінансову інформацію дуже високий. На сьогодні прийняття більшості ділових рішень потребує певної інформаційної підтримки. Важливу роль при цьому відіграє фінансова звітність підприємства.

Згідно Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” фінансовою звітністю, є звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [1].

Відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, фінансова звітність повинна забезпечити потреби користувачів – фізичних та юридичних осіб, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень [1].

Користувачами фінансової звітності – є фізичні або юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень [1].

Фінансовою звітністю користується адміністрація підприємства для ефективного управління господарською діяльністю, вона також потрібна акціонерам та інвесторам для оцінки ризиків вкладення коштів у підприємство. Крім того, фінансову звітність використовують органи державного управління для прогнозування розвитку галузей та регіонів, планування та відстеження ефекту від своєї роботи.

Коло інтересів різних груп користувачів фінансової звітності наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Інтереси користувачів фінансової звітності підприємства [3]

Користувачі	Інтереси
Внутрішні користувачі	
Власники	Оцінка здатності підприємств збільшувати власний капітал та перспектив виплати дивідендів
Менеджери	Ефективне управління підприємством: планування, ор-